

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
PARAMOS ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PLĖTRAI LIETUVOS
RESPUBLIKOJE ADMINISTRAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
TAP Nr. 20-1663; TAIS Nr. 20-11646(2)**

2020-10-12 Nr.NV-2769

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Paramos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai Lietuvos Respublikoje administravimo taisyklių patvirtinimo“ projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į Projekto preambulėje nurodytą teisinį pagrindą – Energetikos įstatymo 5 str. 1 d., kuri įtvirtina Vyriausybės kompetenciją nustatyti atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir vartojimo *skatinimo tvarką* ir sąlygas, Projekto derinimo pažymoje pateiktą argumentaciją, kad esminė atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimo tvarka ir sąlygos nustatytos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr.827 ir 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr.829, o parama gali būti laikoma skatinimo dalimi, bei siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, siūlytina Projektu siūlomas tvirtinti Paramos atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai Lietuvos Respublikoje administravimo taisyklės (toliau - Taisyklės) įtvirtinti kaip Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimo Nr.827 sudėtinę dalį.

2. Projekto 2 p. pagal savo turinį yra Taisyklių reguliavimo dalykas.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Projekte nėra apibrėžtos „valstybės narės“ sąvokos bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Projekto 2.4 p. ir kituose jo ir Taisyklių punktuose vietoje sąvokos „valstybės narės“ vartoti sąvoką „ES valstybės narės“ ir esant poreikiui įvesti jos trumpinį, vartotiną tolesnėse nuostatose.

4. Atsižvelgiant į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau - AIEĮ) 2 str. 44 d. apibrėžtą „statistinės energijos perdavimo“ sąvoką ir 58 str. 9 d. nustatytą reguliavimą (pajamos, gautos vykdant *susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų*, pervedamos į valstybės biudžetą ir kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje; gautos lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos *susitarimuose dėl statistinių energijos perdavimų* numatytais tikslais), atitinkamai koreguotinos Projekto 3.1 p., Taisyklių 2 p. nuostatos bei Projekto 2.4 p. tikslintinas, atskleidžiant kokie (kokios srities) bendri projektai turimi omenyje. Atitinkamai įvertintinas poreikis Taisyklių 5 p. papildyti nuoroda į AIEĮ apibrėžtas sąvokas.

5. Atsižvelgiant į tai, kad koordinuojančiosios institucijos sąvoka apibrėžta Taisyklių 4.10 p., Projekto 3.1 p. nuostatos, kuriomis nustatomos koordinuojančios institucijos atsakomybės ribos, perkeltinos į Taisyklių 4.10 p.

6. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Projekto 3.3 p. tikslintinas, atskleidžiant sąvokos „mažos galios elektrinės“ turinį (atitinkamai tikslintini ir Projekto 5 p. bei Taisyklių 1 ir kiti punktai).

7. Projekto 4 p. tikslintinas šiais aspektais: 1) atskleidžiant, kokio (kieno) finansavimo sutartis dėl paramos atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai panaudojimo turėtų pasirašyti Energetikos ministerija su Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (toliau - MITA) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau - APVA); 2) pagrįstinas poreikis duoti pavedimą Energetikos ministerijai pasirašyti bendradarbiavimo dėl paramos atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai panaudojimo susitarimą su MITA ir APVA (šių institucijų funkcijos šioje srityje turėtų būti nustatytos Projektu, o tarnybinę pagalbą reglamentuojančios nuostatos yra įtvirtintos Viešojo administravimo įstatyme), šiuo aspektu įvertintinos ir Taisyklių 4.5 ir 4.6 p. nuostatos; 3) vadovaujantis sistemiškumo principu, šiame punkte numatytas įpareigojimas turėtų būti įvykdytas iki Projekto įsigaliojimo (atitinkamai ir Projekto 5 p.).

8. Projekto 5 p. išdėstyti pavedimai energetikos ministrui neturi įstatyminio pagrindo, kadangi remiantis Projekto preambulėje nurodytais įstatyminiais pagrindais - AIEĮ 58 str. 9 d. - lėšos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų (toliau – Susitarimai), *Vyriausybės nustatyta tvarka* naudojamos Susitarimuose numatytais tikslais, o remiantis Energetikos įstatymo 5 str. 1 d. 6 p. – *Vyriausybė* nustato atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir vartojimo skatinimo tvarką ir sąlygas (atitinkamai įvertintini ir Taisyklių 7.3 p. 10, 17, 19, 20, 37.1, 37.2 p.).

9. Projekto lydimoji medžiaga pildytina pagrindimu dėl Taisyklių 1 p. nustatytų kriterijų (elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamyba mažos galios elektrinėse ir moksliniai tyrimai atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje), kuriuos atitinkantys projektai būtų skatinami Projekto 2 p. nurodytų paramos šaltinių lėšomis.

10. Taisyklių 1 p. tikslintinas, nustatant tarp kokių institucijų funkcijų, teisių ir atsakomybės pasiskirstymą reguliuoja Taisyklės. Taip pat jis pildytinas nustatant, kad Taisyklės reguliuoja ir santykius, aptariamus Taisyklių 2 p. Be to, siekiant teisinio aiškumo tikslintina nuostata „paramos šaltinių panaudojimo <...> projektų“.

11. Taisyklių 2 p. tikslintinas, atskleidžiant „*naujų* projektų“ sąvoką, bei pagrindžiant šios nuostatos suderinamumą su AIEĮ 58 str. 9 d. reguliavimu.

12. Pateiktinas pagrindimas dėl Taisyklių 3 p. nuostatų atitikties AIEĮ 58 str. 9 d., remiantis kuria lėšos, gautos vykdant Susitarimus, *Vyriausybės nustatyta tvarka* naudojamos Susitarimuose numatytais tikslais, susijusiais su *atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, taip pat moksliniams tyrimams atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje*.

13. Atsižvelgiant į tai, kad Taisyklės yra skirtos Projekto 2.1-2.4 p. nurodytų paramos šaltinių lėšų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai *administravimui*, būtent šiuo Projektu turėtų būti įgalios konkretios institucijos šių lėšų administravimo funkcijoms atlikti. Atsižvelgiant į tai Taisyklių 4.1 p. tikslintinas. Be to, atskleistina, ar šiame papunktyje paramos šaltinių lėšos yra tos pačios, kurios nurodytos Projekto 2 p. (atitinkamai tikslintini ir kiti Taisyklių punktai, pvz., 7.1 p., 9 p.).

14. Atskleistinas Taisyklių 4.2 p. nuostatos, kurioje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros projektai apibrėžiami, kaip Lietuvos Respublikoje atliekamas mokslinių tyrimų atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje projektas *arba* elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos mažos galios elektrinėse projektas, santykis su Taisyklių 2 p., kuriame vadinami *atsinaujinančių energijos išteklių plėtros, energijos efektyvumo didinimo ir mokslinių tyrimų atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje* projektai. Atkreiptinas dėmesys, kad remiantis AIEĮ 58 str. 9 d., lėšos, gautos vykdant Susitarimus, Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos Susitarimuose numatytais tikslais, susijusiais su *atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu ir moksliniais tyrimais atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje*, todėl turi būti užtikrintas AIEĮ įtvirtintų nuostatų įgyvendinimas, peržiūrint visas Projekto nuostatas (pvz., Projekto 3.2 ir 3.3 p., Taisyklių 1, 4.7, 4.8, 4.10 p., 9 ir kt.). Atitinkamai įvertintinas ir Taisyklių 4.13 p. apibrėžiamų projektų santykis su Taisyklių 4.2 minimais Lietuvos Respublikoje atliekamas mokslinių tyrimų atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje projektais.

15. Taisyklių 4.3 p. (atitinkamai ir 4.9, 4.12 bei 4.19 p.) tikslintini, nurodant kokio subjekto parengti dokumentai turimi mintyje šios sąvokos apibrėžtyje.

16. Taisyklių 4.18 p. tikslintinas, atsisakant perteklinių žodžių ir vietoje „energetikos ministro įsakymu tvirtinamas komitetas“, įrašant „energetikos ministro sudaromas komitetas“ (šiuo aspektu tikslintinas ir Taisyklių 21, 42 p.). Be to, kadangi remiantis Taisyklių 8.5, 24 p. Projektų atrankos komitetas (toliau – Komitetas) vykdytų ir funkcijas, susijusias su projektų įgyvendinimu, atitinkamai pildytinas Taisyklių 4.18 p.

17. Taisyklių 5 p. tikslintinas, kaip nederantis su teisės aktų hierarchijos principu (teisės akte vartojamos sąvokos neturėtų būti apibrėžtos žemesnės galios teisės akte).

18. Taisyklių 6 p. tikslintinas, atskleidžiant, kas administruos (kaip, koku būdu bus skirstomos) kitų nei nurodyta 6.1 p. paramos šaltinių, nurodytų Projekto 2 p., lėšas. Atitinkamai tikslintinas ir Taisyklių 6.4 p.

19. Taisyklių 7.3 p. tikslintinas, atskleidžiant ar jame minima projektų organizavimo tvarka ir projekto paraiškų atrankos vertinimo kriterijai būtų įtvirtinti Projekto 5 p. minimuose aprašuose ar kitame teisės akte.

20. Taisyklių 7.4 p. tikslintinas, nustatant, ar sudaromas nuolatinis Komitetas, ar *ad hoc* pagrindu, pvz., kiekvienam naujam kvietimui teikti projekto paraiškas. Jei būtų sudaromas nuolatinis Komitetas, atskleistina, kaip būtų užtikrintas Taisyklių 8.4 p. nuostatų įgyvendinimas.

21. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimas skirti finansinę paramą turėtų būti *priimamas* viešojo administravimo subjekto, atitinkamai tikslintinas Taisyklių 7.5 p., kuriame nustatoma, kad Komiteto *sprendimas* siūlyti skirti finansinę paramą *įforminamas* energetikos ministro įsakymu (atitinkamai tikslintinas ir Taisyklių 41 p.). Be to, atsižvelgiant į Taisyklių 41 p. nuostatą turinį, Taisyklių 7.5 p. atsisakytina perteklinių ir atkartojančių nuostatų, paliekant tik koordinuojančios institucijos funkciją priimti atitinkamą sprendimą.

22. Taisyklių 8.10 p. pateikta nuoroda tikslintina remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 15.3 p. Šiuo aspektu tikslintina ir Taisyklių 51 p. nuostata. Jei tai žemesnio lygmens nei Vyriausybė subjektų priimti teisės aktai, nurodytini šiuos teisės aktus tvirtinantys subjektai.

23. Siekiant teisinio aiškumo, Taisyklių 8.12 p. tikslintinas, atskleidžiant, kokie pažeidimai turimi omenyje.

24. Taisyklių 9 p. tikslintinas, jame minimų projektų sritis derinant su Taisyklių 2 p. nustatytomis iš Susitarimų vykdymo gautų lėšų skyrimo sritimis.

25. Atsižvelgiant į 6.3 pastaboje pateiktą argumentaciją, Taisyklių 10 p. tikslintinas, kreipimuisi į vykdančiąją instituciją atskaitos tašku pasirenkant Taisyklių 9 p. numatytą koordinuojančiosios institucijos lėšų panaudojimo kryptį ir planuojamų skirti lėšų poreikio patvirtinimą bei nustatant tokiam kreipimuisi terminą (šiuo aspektu tikslintinas ir Taisyklių 11 p., jame nustatant terminą ir jo atskaitos tašką kvietimų skelbimui).

26. Atsižvelgiant į tai, kad Taisyklių III skyrius turi tik 2 skirsnius, o pirmojo skirsnio apimtis yra tik 2 punktai, siūlytina III skyriaus neskirstyti į skirsnius, atitinkamai koreguojant III skyriaus antraštę.

27. Taisyklių 14 p. nuostatomis pateiktinas pagrindimas, kaip šiame punkte minimi mokslinių tyrimų projektai yra susiję su atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriumi bei

Taisyklių 2 p. minimomis Susitarimų, iš kurių vykdymo gautos lėšos gali būti naudojamos, sritimis, išplaukiančiomis iš AIEĮ 58 str. 9 d.

28. Taisyklių 11 ir 13 p. tikslintini, juose vieningai vartojant „kvietimo *teikti projekto paraiškas*“ sąvoką (atitinkamai ir Taisyklių 8.2 p.).

29. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir skaidrumo, Taisyklių 18 p. (ir 8.3, 8.6 p.) tikslintinas, nustatant kokioms aplinkybėms esant privaloma atlikti projekto paraiškų ekspertinį (techninį) vertinimą. Taip pat nurodytina, kad trečiasis ekspertas atrenkamas ta pačia tvarka, kaip ir pirmieji du.

30. Atsižvelgiant į Taisyklių 23 p. reguliavimą, Taisyklių 21 p. tikslintinas, nurodant, kad koordinuojančioji institucija tvirtina Komiteto *personalinę* sudėtį.

31. Atsižvelgiant į taisyklių 24 p. turinį, atitinkamai tikslintina IV skyriaus pirmojo skirsnio antraštė.

32. Atsižvelgiant į Taisyklių 4.18 p., remiantis kuriuo Komiteto pagrindinė funkcija – *atrinkti* vykdančiosios institucijos įvertintas projektų paraiškas, atitinkamai tikslintinas Taisyklių 24.1 p., įvertinant ir Taisyklių 38 p. reguliavimą (ir atitinkamai Taisyklių 8.7 p.)

33. Siekiant reguliavimo nuoseklumo, Taisyklių 24.2 p. tikslintinas derinant jį su Taisyklių 38 p. nurodomais Komiteto priimamais sprendimais.

34. Taisyklių 24.3 p. atsisakytina perteklinio žodžio „atnaujinimo“. Šiuos aspektu tikslintinas ir Taisyklių 33.2 p., atsisakant žodžių „arba šios pareigos panaikintos“, atsisakant Taisyklių 34 p. nuostatos bei tikslinant Taisyklių 37 p. atsisakant žodžių „dėl finansavimo skyrimo“.

35. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Taisyklių 26.1 p. tikslintinas, atskleidžiant, kas laikytina nedalyvavimo Komiteto posėdžiuose pateisinančiomis priežastimis.

36. Atsižvelgiant į tai, kad teisinis reguliavimas turi būti nuoseklus ir aiškus, Taisyklių 26-28 p. tikslintini, nedviprasmiškai nustatant, koks subjektas kokio subjekto siūlymu ir koku pagrindu priima kokį sprendimą (dėl laikino nu(si)išalinimo, išbraukimo iš Komiteto sudėties ar kt.).

37. Siekiant teisinio reguliavimo proporcingumo, Taisyklių 31 p. tikslintinas, nustatant, kad komiteto narys gali siūlyti posėdyje nenagrinėti atitinkamo klausimo, jei jis pavėluotai buvo supažindintas ne tik su darbotvarke bet ir su atitinkamo klausimo dokumentais. Be to, Taisyklių 31 p. nuostata tikslintina, nustatant, dėl kokio „šio pasiūlymo“ Komiteto nariai privalo balsuoti.

38. Siekiant teisinio aiškumo Taisyklių 37.1 p. tikslintinas, atskleidžiant, ar jame minimos finansavimo kryptys yra tos pačios, kurios nurodomos Taisyklių 9 p. Be to,

atkreiptinas dėmesys, kad Komitetas pagal jam priskirtas funkcijas (Taisyklių 24 p.) turėtų vertinti pačias projektų paraiškas, o ne finansavimo kryptis. Šiuo aspektu įvertintinas ir Taisyklių 37.2 p.

39. Taisyklių 37.3 p. tikslintinas, vietoje „projektų apibendrinimus“, įrašant „projektų *paraiškų* apibendrinimus“.

40. Atsižvelgiant į 21 pastaboje pateiktą argumentaciją, Projekto 3.1 p. ir Taisyklių 4.10, 24.2 p. įtvirtintas koordinuojančios institucijos ir Komiteto kompetencijas, tikslintinas Taisyklių 41 p., nustatant, kad energetikos ministras, *atsižvelgdamas* į Komiteto *siūlymą* skirti finansavimą (tokia nuostata nuosekliai vartotina visame Taisyklių 40 p.), *priima atitinkamą sprendimą*.

41. Pagrįstinas poreikis Taisyklių 42 p. nustatyti 5 darbo dienų terminą vykdančiajai institucijai informuoti paramos gavėją apie energetikos ministro priimtą sprendimą.

42. Įvertintinas Taisyklių 44.1 p. nuostatos pagrįstumas, pateikiant argumentus dėl to, kad netikslios informacijos pateikimas teikiant projekto paraišką, mokėjimo prašymus ir kitus dokumentus būtų laikomas įtariamu pažeidimu, kurio atžvilgiu vykdančioji institucija pradėtų įtariamo pažeidimo tyrimą (žr. Taisyklių 47 p.).

43. Remiantis Rekomendacijų 12 p., Taisyklių 44.2 p. tikslintinas, konkretizuojant jame minimus teisės aktus. Šiuo aspektu tikslintinas ir Taisyklių 44.4 p.

44. Atsižvelgiant į tai, kad įtariamo pažeidimo tyrimą atlieka vykdančioji institucija (žr. Taisyklių 47 p.), tikslintinas Taisyklių 46 p., nurodant, kad administruojančioji institucija pranešimą apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą gauna iš *vykdančiosios* institucijos, atitinkama pareiga vykdančiajai institucijai dėl informacijos apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą administruojančiajai institucijai pateikimo papildant Taisyklių 47 p. Be to, kadangi Taisyklės skirtos paramos administravimo reguliavimo nustatymui, Taisyklių 46 p. pildytinas, konkretizuojant, kokių veiksmų administruojančioji institucija imtųsi, gavusi pranešimą apie pradėtą įtariamo pažeidimo tyrimą ar nustatytą pažeidimą.

45. Taisyklių 49 p. pildytinas reguliavimu, nustatančiu tolesnes pasekmes paramos gavėjui, kai vykdančioji institucija priima sprendimą dėl įtariamo pažeidimo. Be to, šis punktas tikslintinas, atskleidžiant, koks subjektas turimas mintyje vartojant terminą „pajamų gavėjas“.

46. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Taisyklių 52 p. tikslintinas, nustatant subjektus, kuriems taikoma šiame punkte įtvirtinta pareiga dėl dokumentų saugojimo.

Ieva Peciukonienė, tel. +370 706 61807, el. p. ieva.peciukoniene@lrv.lt